

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonikorvm Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

LII. De Summis Pontificibus ex ordine Canonorum Regularium, ac
præsertim ex Lateranensi Congregatione acceptis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

omnipotens vitare dignatus est, mittens ei seruum suum D. Albertum, natione Vicentinum, ex honesta familia de Altissimis, professione canonicum regularem, & S. Bartholomaei Vicetiae professum, quod Ccenobium per assumptionem regularis habitus semel ingressus, per annos duos supra quinquaginta, nunquam amplius, nisi cum ad publicas processiones cum ceteris sui Capituli canonicis procedere necessarium fuisset, est egressus, cuius heroicas virtutes, & totius vitae curriculum, sanctitatemque toti civitati perspecta, quoniam R. admod. P. D. Paulus Aemilius ex nobili familia de Saracenis, dicti Ccenobij Abbas, duobus libris exacte, copioseque descriptam lingua Italica perstrinxit, nosque supra c. 20. nonnulla de hac ipsa re tetigimus, nunc solum Epitaphium eius sepulchro inscriptum, tanquam illius vitae compendium, & synopsis subiiciemus, illud autem est:

Albertus de Altissimis Vicentinus, honesti parentibus ortus, canonicus regularis Saluatori Lateranensi S. Augustini, sacerdos, professus, charitate, obedientia, humilitate, pietate, patientia, mansuetudine, vigilantiis, abstinentia, votorum obseruantia, orationis assiduitate, ceteris denique Christianis, ac religiosi virtutibus insignis, die sua migrationis predicto, inter acerbos, & morbi & mortis cruciatus, orando, psallendo, Deum laudando, adstantes hortando, & eorum orationibus se commendando, magna sanctitatis opinione felicissimam animam suo creatori reddidit, cuius corpus quatridduo in sepulchro, mirabilis cuiusmodi ordinum concursus, abscessu, & ablatu à frequentissima priorum consuetudine multitudine vestibus, & capillo eius. C. canonicis (si quando Deum in seruo suo glorificari dignaretur) hic tanto Patre orbat, mississimam spe verò castellum ipsius retributionis let abundant. posuere.

anno salutis MDCXVII. s. Calend. Februarij. Etate vero sua LXXI.

CAPVT QVINQVAGESIMVM SECVNDVM.

De Summis Pontificibus ex ordine Canoniorum Regularium, ac praesertim ex Lateranensi Congregatione assumptis.

L.

Raphael Volaterranus lib. 21. suae Antropologiz, siue Commentariorum vrbano- rum de ordine canonicorum regularium verba faciens, post multa, quae in eius laudem scribit, haec ad litteram subdit: *Nunc viros perquirat ex ordine praclaros, in primis autem pontifices triginta sex, inter quos Gelasium Primum, Leo*

Primum, Alexander Secundum, Paschalem Secundum, Alexandrum Tertium, Innocentium Tertium, Honorium Tertium. Cardinales ad trecentos, Sanctos viros ad septem milia, & quingentos: Haec ibi. Ioannes vero de Nigraualle saepe allegato Epilogo 13. cap. 18. in eorum Catalogo texendo tres supra quinquaginta recenset. Quod ne mirum, ac forsan etiam fabulosum alicui videri possit, quatuor memisse debet, quae supra ex probatis autoribus sunt deducta, veridicisque testimonijs comprobata, quorum Primum est, omnes primitiue Ecclesiae clericos, saltem vsque ad B. Syluestri tempora, necnon etiam Eusebij Caesariensis regulariter vixisse: quique nunc clerici canonici dicuntur, siue regulares, eiusdem omnino instituti, ac ordinis cum illis primitiuis clericis, essentialiter saltem, existere. quod quia sufficienter tum in 2. libro cap. 68. tum in hoc 3. cap. 22. probatum arbitratur, ad praedicta loca te lectorem beneuolum remitto. Secundum est, à temporibus Leonis I. sub quo Lateranensis Basilica, secundum Beatusini Patris Augustini Regulam à Gelasio I. ex Africa Romam delatam, est reformata, vsque ad Bonifacium VIII. institutum canonicorum regularium in eadem Lateranensi Basilica nunquam interrupto tramite successioneis difficillimis etiam temporibus perseverauisse, quod similiter hoc 3. libro cap. 4. fuit demonstratum. Tertium quod ex secundo per sequelem euidentem deducitur. omnes Pontifices per illud temporis intervalum ex Lateranensis Ecclesiae clericis, vel canonicis, vel archiepiscopis assumptos, canonicos regulares extitisse, etiam si formalibus verbis id minime dicatur, antiquis praesertim temporibus, quibus geminatum illud vocabulum canonicorum regularium nondum in vsu erat positum: nam qui nunc regulares canonici, olim absolute vel clericorum, vel canonicorum nomine compellabatur, quod etiam super hoc 3. lib. c. 11. indicauimus. Quartum est, nonnullos Pontifices tum in Catalogo canonicorum, tum etiam monachorum ritibus, ac legitime computari, quia primò canonici regulares fuerant, sed postea vel archiepiscopis in medio, vel quia ad Praelaturas monasticas assumebantur, ad monasticum ordinem transferunt, quod in Stephano IX. Urbano II. & Paschali II. & alijs statim recensendis intueri licet, quos certò certius constat, primò regulares canonicos fuisse, deinde ad monasticum institutum transisse. Haec si supponantur, quae verissima sunt, apparebit, statim fabulosum, vel impossibile non esse, verum potius probabile, veritatemque consentaneum, quod praefati autores de Romanis Pontificibus ex canonicis regularibus assumpta docuerunt: quanquam non negauerim, Ioannem de Nigraualle nonnullos in eorum Catalogum retulisse, qui clerici canonici non fuerunt, prout è contra nonnullos omisit, qui fuerunt verè canonici regulares.

Porro

Porro in illorum Catalogo describendo magis sumus, ijs omisit, qui Beati Syluestri etiam B. Leonis I. tempora praecesserunt, sub ipso Leone Primo, sub quo Lateranensis Basilica secundum B. Augustini regulam fuerat firmata, narrationem exordiemur. Porro, de quorum canonica professione, vel antiquis historicis, & chronistis, vel alijs temporis fide dignis constare nobis potuit, hinc sunt:

S. Leo Primus natione Tuscanus Sacrofanctae Lateranensis Ecclesiae clericus, & Sanctae Romanae Ecclesiae Archidiaconus, de quo supra ca. 1. dictum fuit.

S. Felix Tertius natione Romanus ex Patre Felice presbytero de titulo fasciolae. Anastasius Bibliothecarius. Ioannes de Nigraualle. Ciacconius in Vita Romanorum Pontificum in Felice Primo.

S. Gelasius Primus Valerij filius, & B. Augustini discipulus. de quo supra cap. quinquagesimo dictum fuit, ex Onuphrio, Volaterrano, Ciacconio, & alijs.

Honorius Primus Campanus, Petronij vrbano- rum filius, ex canonico Lateranensi. Ioannes de Nigraualle. Ciacconius in Honorio Primo, de quo inter alia scribit Anastasius Bibliothecarius: *His temporibus sua multa bona fecit, et aduocatum suum reuocauit omnemque suum locum Petri apostoli.* Sed notandum, & recordandum, quod supra hoc eodem libro cap. 1. nominatus, sub B. Gregorio Papa, cuius obitus Honorij Pontificatus annis viginti praecesserat, totum clerum Romanum ad vitae regularis institutum hinc enim facile intelliges, omnes Pontifices, aliquot saltem annis post, ex clero Romanorum assumptos, regulares canonicos fuisse, vel monachos.

S. Sergius Primus, Lateranensis Ecclesiae clericus, de quo supra cap. 50. dictum fuit, ex Anastasio Bibliothecario, Ioanne de Nigraualle, & Ciacconio in Sergio Primo.

Gregorius Secundus ab eodem Sergio Primo inter Lateranensis Ecclesiae clericos à puero enutritus, deinde Subdiaconus Sacellarus, & S. R. E. Bibliothecarius. Anastasius Bibliothecarius in Gregorio II.

Zacharias Primus natione Graecus ex canonico regulari monacho ordinis S. Benedicti Ciacconius in vita Zachariae Primi. Ioannes de Nigraualle.

Stephanus Tertius natione Romanus ex patre Constantino, qui adhuc paruulus patre defuncto inter clericos Ecclesiae Lateranensis sub doctrina Apostolicae traditionis sub Gregorio Secundo, & Zacharia Romanis Pontificibus fuit educatus, & per singulos ordines vsque ad Diaconatum perductus. Anastasius in Stephano Se-

Porro in illorum Catalogo describendo, ne longiores simus, ijs omisis, qui Beati Syluestri, addo etiam B. Leonis I. tempora precesserunt, ab ipso Leone Primo, sub quo Lateranensis Basilica secundum B. Augustini regulam fuit reformata, narrationem exordiemur. Pontifices, de quorum canonica professione, vel ex antiquis historicis, & chronis, vel alijs testimonijs fide dignis constare nobis potuit, hi fuerunt:

S. Leo Primus natione Tuscus Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ clericus, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Archidiaconus, de quo supra ca. 50. dictum fuit.

S. Felix Tertius natione Romanus ex Patre Felice presbytero de titulo fasciolæ. Anastasius Bibliothecarius. Ioannes de Nigraualle. Ciaconius in Vitis Romanorum Pontificum in Honorio Primo.

S. Gelasius Primus Valerij filius, & B. Augustini discipulus. de quo supra cap. quinquagesimo dictum fuit, ex Onuphrio, Volaterrano, Ciaconio, & alijs.

Honorius Primus Campanus, Petronij viri consularis filius, ex canonico Lateranensi. Ioannes de Nigraualle. Ciaconius in Honorio Primo, de quo inter alia scribit Anastasius Bibliothecarius: *Hoc temporibus suis multa bona fecit, hic eruditus clericus, hinc renouavit omnem familiam Beati Petri apostoli.* Sed notandum, & recolendum, quod supra hoc eodem libro cap. 4. monuimus, sub B. Gregorio Papa, cuius obitus Honorij Pontificatum annis viginti precesserat, totum derum Romanum ad vitæ regularis institutum, vt erat in primitiua Ecclesia, fuisse restitutum, hinc enim facile intelliges, omnes Pontifices, aliquot saltem annis post, ex clero Romano assumptos, regulares canonicos fuisse, vel monachos.

S. Sergius Primus, Lateranensis Ecclesiæ clericus de quo supra cap. 50. dictum fuit, ex Anastasio Bibliothecario, Ioanne de Nigraualle, & Ciaconio in Sergio Primo.

Gregorius Secundus ab eodem Sergio Primo inter Lateranensis Ecclesiæ clericos à puero enutritus, deinde Subdiaconus Sacellarius, & S. R. E. Bibliothecarius. Anastasius Bibliothecarius in Gregorio II.

Zacharias Primus natione Græcus ex canonico regulari monachus ordinis S. Benedicti. Ciaconius in vita Zachariæ Primi. Ioannes de Nigraualle.

Stephanus Tertius natione Romanus ex patre Constantino, qui adhuc paruulus patre defuncto inter clericos Ecclesiæ Lateranensis sub doctrina Apostolicæ traditionis sub Gregorio Secundo, & Zacharia Romanis Pontificibus fuit educatus, & per singulos ordines vsque ad Diaconatum perductus. Anastasius in Stephano Se-

cundo, & Tertio. Ciaconius in Stephano Tertio. Ioannes de Nigraualle.

Paulus Primus Romanus eiusdem Constantini filius, & Stephani Tertij frater, ac cum illo à puero, patre defuncto, inter clericos Ecclesiæ Lateranensis sub Gregorio II, & Zacharia nutritus; & eruditus, & cura fratre suo sacris initiatus. Anastasius, & Ciaconius in Paulo Primo.

Leo Tertius natione Romanus patre Azuppio, inter clericos Ecclesiæ Lateranensis à parua ætate nutritus, & educatus, vbi omnem Ecclesiasticam disciplinam spiritualiter eruditus, tam in Psalterio, quam in sacris diuinis scripturis pollens, Subdiaconus factus, ad presbyterij honorè prouectus est, monachorum, & seruatorum Dei super omnia conuersatione oblectabatur. Anastasius in Leone Tertio. Ciaconius ibidem, vbi dicit, illum ex canonico regulari postea factum monachum D. Benedicti, quod etiam Anastasius ex auctore illius cum monachis conuersatione satis subindicat. Ioannes de Nigraualle.

Pascalus Primus, de quo Anastasius ita scribit: *Pascalus natione Romanus, ex patre Ronoso, annis septem, menses quinque, dies sexdecim, qui à puero etatis sua diuino cultui mansipatus, atque in Sacrosancta Ecclesia Patriarchio studijs diuina, salutiferæque scriptura imbatus, tam in Psalterio, quam in sacris paginis noui ac veteris testamenti specialiter eruditus, elegans, atque in omni bonitate perfectus, Subdiaconus quidem factus, & postmodum Diaconus, atque Presbyter honorificè consecratus est.* Hæc ille, qui cum non dicat, illum alterius Ecclesiæ presbyterum consecratum, de Lateranensi necessario est intelligendus, quod semel indicasse sufficiat non solum de presbyteris, sed etiam de Diaconis & Subdiaconis loquendo, illis præsertim temporibus, quibus nullus ad sacros ordines, nisi alicuius Ecclesiæ seruitio designatus, consecratur: qui mos per multa tempora fuit in Ecclesia custoditus, illumque sacrum Generale Concilium Tridentinum restituendum curauit sess. 23. de reformatione cap. 16. seruando canonem sextum sacri Concilij Calcedonensis, in quo decretum fuerat, vt nullus sacris ordinibus, nisi certæ alicui Ecclesiæ adscriptus, initiaretur. Quod necessario admonendum duxi, & diligenter notandum erit, propter Zouilos, & obtrectatores, ad effugium præcludendum, quod quis meditari forsan possit dicendo, aliud esse, quempiam in Patriarchio Lateranensi clericum fuisse, aliud in Lateranensi Ecclesia: sicut nunc aliud est, quempiam esse clericum de Palatio Pontificio, aliud de Ecclesia D. Petri, licet Palatium Pontificium sit apud Basilicam D. Petri. nam præter quod euasio puerilis est, quia in Palatio Pontificio non recipiuntur pueri nutriendi, & erudiendi in ceremonijs Ecclesiasticis, & diuinis offi: ijs, & sacris literis, vt exinde procedente ætate ad sacros ordines promoucantur, sicut de pueris in

II.

Patriarchio Lateranensi receptis dicitur: vnde necessarium dicendum, illos receptos inter clericos Lateranensis Ecclesie, apud quam clerici nutriti, & eruditi consueverant, vt ad sacros ordines, & munera Ecclesiastica obtunda idonei euaderent, quod in omnibus Ecclesijs cathedralibus recte institutus etiam ex præscripto Generali Conciliorum obseruatur; non autem receptos inter aulicos, qui in Palatio Romani Pontificis deservirent. Præter hoc, inquam, cum legamus, eiusmodi pueros postea adolecentes Subdiaconos, Diaconos, vel etiam presbyteros ordinatos, nec titulum alicuius Ecclesie, cui essent addicti, teneamus, de Lateranensi Ecclesia, in qua & apud quam illi nutriti, & eruditi fuerant necessarium intelligere debemus.

Eugenius Secundus primò S. Sabinæ, olim canonicorum regularium Ecclesie presbyter à Leone Tertio ordinatus, quam Pontifex factus ad meliorem cultum perduxit, postea Lateranensis Basilicæ Archipresbyter, in qua, vt inquit Anastasius per multa tempora suum mirifice propositum tenuit, post mortem Paschalis à cunctis Romanis Pontifex renunciatus, qui Romæ Concilio habito disciplinam canonicam iuxta morem primitiua Ecclesie inter clericos non solum Romanos, sed aliarum ciuitatum per totum mundum restituere curauit, generali decreto promulgato, quod habetur in cap. Necessaria 12. q. 1. Anastasius, & Ciaconius in Eugenio II, Ioannes de Nigraualle in Catal.

Sergius Secundus Romanus, illustri genere natus, puer duodecim annorum parentibus orbatus à Leone Tertio inter clericos Lateranensis Ecclesie cooptatus, & in cantico Ecclesiastico, sacrisq; literis prius optimè eruditus, primùm Acolytus ab eodè Leone Tertio in dicta Ecclesia ordinatus, secundò Subdiaconus à Stephano Quarto, Tertio presbyter tituli S. Syluestri ordinatus à Paschali I, cui etiam in Pontificali Sede successit, Anastasius in Sergio Secundo, Ciaconius in eodem Sergio Secundo.

Leo Quartus Romanus ex patre Rodoaldo, à pueritia in monasterio S. Martini propè D. Petri Basilicam in sacris literis eruditus, vbi inter monachos, quasi vnus ex illis religiosissime vixit, à Gregorio Quarto ex monasterio ad Lateranensem Ecclesiam reuocatus, vbi semper regulariter vixit, à Sergio II, presbyter tituli SS. quatuor Coronatorum ordinatus, Anastasius in Leone IV, Ciaconius in eodem. Vide, quæ diximus de hoc Pontifice, sup. c. 50.

Benedictus Tertius Romanus ex patre Petro nomine, qui vt Anastasius scribit: *Celeberrima cum de eo fama peruulgaretur, in Lateranense Patriarchium perducitur, clericoque locatur, & in sancta Lateranensi Ecclesia Subdiaconus à Gregorio Quarto ordinatus, ac deinde presbyter à Leone Quarto, cui postea successit in Pontificatu, Anastasius, &*

Ciaconius in Benedicto Tertio, Ioannes de Nigraualle.

Formolus Portuentis Episcopus, quem virum sanctissimum Anastasius in Nicolao I. & ex illo Batonius tomo 10, sub anno 891, appellauerunt, ab eodem Nicolao Lex canonice regulari factus Cardinalis, & Episcopus Ostiensis, Ciaconius in eodem Formolo, Ioannes de Nigraualle.

Benedictus Quartus Romanus, Mamoli filius, vir optimus, vt ex illius epitaphio Baronius tomo 10, sub anno 907, notauit, hunc ex canonicis Lateranensibus assumptum scribit Ciaconius in illius vita.

Lando Sabinus, Tami filius, ex canonico Lateranensi Pontifex renunciatus, Ciaconius in eius vita, Ioannes de Nigraualle.

Leo Octauus canonicus Lateranensis, & Protoscribarius, Raphael Volaterranus lib. 21, Antropolog, Iacobus Philippus Bergomensis in Supplemento Chronicæ lib. 11, sub anno 960, Ioannes de Nigraualle, licet per errorem pro Leone VIII positus sit Leo IX.

Stephanus Decimus, quem Onuphrius vocat Nonum, antea Fridericus Gozelonis Lotharingæ Ducis filius, primùm sancti Lamberti Leodiensis, quam Ecclesiam tunc regularem fuisse supra lib. 2, cap. 38, ostendimus, regularis canonicus, ex Ciaconio in illius vita, postea Sanctæ Romanæ Ecclesie Archidiaconus, & Cardinalis, Bibliothecarius, & Cancellarius pro Herimanno Colonienfi Archiepiscopo, telandibus Onuphrio lib. 3, de Ecclesia Lateranensi cap. 17, & lib. de Potificibus, in Leone IX, Victore II, & Stephano IX, Baronio tomo 11, sub anno 1054, num. 1, iussu Leonis IX, cum altero Cardinali Humberto Episcopo Syluæ Candidæ, & Petto Archiepiscopo Amalphanensi ad Imperatorem Constantinopolitanum legatione functus, ex qua reuersus in Italiam cum magno auri pondere, cum Henrici Secundi Imperatoris inuidiam incurrisset, ad illam declinandam monachus Casinensis sub Abbate Richerio est effectus, cui paulo post in munere successit teste eodem Baronio sub anno 1054, num. 41, & sub anno 1057, num. 1, quo Imperatore vita functo, timore solutus, & à Victore II, Cardinalis restitutus, tandem Pontifex est renunciatus, Ciaconius vbi supra, Ioan. Molanus in Natalibus sanctorum Belgij sub die 29, Martij, qui illum Belgam, & Leodiensium Ecclesie Archidiaconum, immo & Beatum ex Chronico Leodiensibus, & Sigonio de Regno Italiæ scribit.

Alexander Secundus Mediolanensis, ex nobili familia de Badagijis, vulgò Bagijs nuncupatus, canonicus Lateranensis, deinde Episcopus Lucensis, tandem summus Pontifex Basilicæ disciplinam regularem, accitis illuc sancti Frigidiani canonicis magna tunc sanctitatis fama toti Italiæ conspicuus, restituendam curauit, Onuphrius in

libro

libro de Romanis Pontificibus, & lib. 2, de Ecclesia Lateranensi cap. 3, & in libro de Septem Vrbs Benedicti, Ioannes de Nigraualle in catalogo, Volaterranus lib. 21, Ciaconius in Alexandro Secundo Lateranensi Cherubinus in Bullario Ioannis de Cualetis in Imaginibus Pontificum, Verbanus Secundus patria Rhemensis, ex canonicis regulari Lateranensi monachus Cluniacensis, testaturibus Onuphrio in Vrbanus II, & in libro de Ecclesia Lateranensi cap. 3, Ciaconio in Gregorio Septimo, & Vrbanus Secundo, Laertio Cherubino in Bullario, & Io. Baptista de Cualetis, licet tamen qui dicant, illum regulare quidem canonicum antea fuisse, non tamen Ecclesie Lateranensis, sed Rhemensis, quam olim reuerentissimus supra lib. 2, cap. 33, notauimus, ita scribere Guidonem in suis Chronicis, non solum Ioannes Mauburnus Doctor Parisiensis in Vrbanus libro secundo, cap. 14, quæ Chronice manus meas nondum viderunt, sed tamen autor, qui de illis testatur, eruditus, & fide dignus, Caterum de illius canonicæ professionis antea monachatum non solum præfati autores dicunt, sed ex Iureconsulto Ostiensis in capitulatione, de ætate, & qualitate, dicens, de rebus illius canonicis esse, quod canonicus regularem non possit fieri monachus, nisi in casu, vt in cap. ex literis de iure patronatus, lib. 2, cap. 1, ubi scribitur ad Abbatem sancti Rufi, quia ipse Vrbanus II, fuit canonicus regularis, Consuetudine ibidem Abbas Patrimonialis, & Antonius de Butrio in eodem capitulatione in fine.

Paschalis II antea D. Raynerius, Crescentij filius, Bera Tuscæ oppido, ex canonico regulari Lateranensi, vbi sanctè vixerat, monachus Cluniacensis, & Abbas S. Laurentij extra muros Gregorio VII, Cardinalis creatus, Volaterranus in Gregorio Septimo, & Paschali Secundo, Cherubinus in Bullario in Paschali II, Ioan. Baptista de Cualetis in lib. Imaginum Pontificum, He Lateranensis canonicæ reformationis ab Alexandro inchoatam ad perfectum deinde indigui privilegio Rocio Priori, & illius canonicæ regularem vitam professis cõcesso, quod lateranense Bullario inter bullas dicti Pontificis, postea secunda, Hic ordinem canonicis, non solum dicitur, vt patet ex illius epistolis Priori Gregoriano scriptis, supra capite quadragesimo, inter cetera.

Honorius Secundus antea D. Lambertus de Gregorio, patria Bononiensis, canonicus regularis, postea Bononiensis, Ecclesie Archidiaconus, deinde presbyter Cardinalis à Paschali II, Onuphrius in Paschali II, & Honorio II, lib. 2, de Ecclesia Lateranensi c. 3, & in lib. de Vrbanus Verbo Ecclesie Lateranensi, Ciaconius

libro de Romanis Pontific. & lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 3. & in libro de Septem Vrbis Ecclesijs. Ioannes de Nigraualle in catalogo. Volaterranus lib. 21. Ciaconius in Alexandro Secundo. Laertius Cherubinus in Bullario Ioannis Baptista de Cauallerijs in Imaginib. Pontificum.

Vrbanus Secundus patria Rhemenfis, ex canonico regulari Lateranensi monachus Cluniacensis, testantibus Onuphrio in Vrbano II. & in lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 3. Ciaconio in Gregorio Septimo, & Vrbano Secundo, Laertio Cherubino in Bullario, & Io. Baptista de Cauallerijs. sunt tamen qui dicant, illum regulare quidem canonicum antea fuisse, non tamen Ecclesie Lateranensis, sed Rhemenfis, quam olim regularem extitisse supra lib. 2. cap. 33. notauimus. & ita scribere Guidonem in suis Chronicis, notauit Ioannes Mauburnus Doctor Parisiensis in suo Venatorio libro secundo, cap. 14. quæ Chronicæ ad manus meas nondum viderunt, sed tamen autor, qui de illis testatur, eruditus, & fide dignus est. Cæterum de illius canonice professione ante monachatum non solum præfati autores testantur, sed ex Iureconsulto Ostiensis in cap. Intellectus. de etate, & qualitate, dicens, de mente illius canonis esse, quod canonicus regularis nunquam possit fieri monachus, nisi in casu, qui tangitur in cap. ex literis. de iure patronatus, & hoc fatuissè Vrbano II. scribentem ad Abbatem sancti Rufi, quia ipse Vrbano II. fuit canonicus regularis. Consentit ibidem Abbas Panormitanus, & Antonius de Butrio in eodem c. Intellectus in fine.

Paschalis II. antea D. Raynerius, Crescentij filius, ex Blera Tuscia oppido, ex canonico regulari Lateranensi, ubi sanctè vixerat, monachus Cluniacensis, & Abbas S. Laurentij extra muros à Gregorio VII. Cardinalis creatus. Volaterranus. Onuphrius in Gregorio Septimo, & Paschali Secundo, & lib. 2. de Eccl. Later. cap. 3. Ciaconius in Gregorio Septimo, & Paschali Secundo. Laertius Cherubinus in Bullario in Paschali II. Ioan. Bapt. de Cauallerijs in lib. Imaginum Pontificum. Hic Lateranensis canonice reformationem ab Alexandro inchoatam ad perfectum deduxit. insigni priuilegio Rocio Priori, & illius canonice regulare vitam professi cõcesso, quod habetur in Bullario inter bullas dicti Pontificis, constitutione secunda. Hic ordinem canonicum, multam dilexit, vt patet ex illius epistolis Priori S. Frigidiani scriptis, supra capite quadragesimo primo relatis.

Honorius Secundus antea D. Lambertus de Fagnano, patria Bononiensis, canonicus regularis Later. postea Bononiensis, Ecclesie Archidiaconus, deinde presbyter Cardinalis à Paschali II. creatus. Onuphrius in Paschali II. & Honorio II. & lib. 2. de Ecclesia Lateranensi c. 3. & in lib. de Septem Vrbis Ecclesijs in Lateranensi. Ciaconius

in Paschali Secundo, & Honorio Secundo, Sigonius lib. 10. de Regno Italia, & lib. 2. de Episcopis Bononiensibus. Laertius Cherubinus in Bullario. Ioan. Bapt. de Cauallerijs in lib. de Imaginibus. Sunt tamen, qui contendant, illum canonicum S. Marie ad Rhenum, non autem Basilicæ Lateranensis extitisse, vt Io. Baptista Signius lib. 2. de Canonicis c. 7. & Iosephus Mozzagrugnus lib. 4. fol. 22. pag. 2. vbi dicit, se nescire: *Quaratione Panunus dicit, hunc fuisse canonicum regularem Lateranensem, cum apertissimè constet, fuisse Rhenanum, nisi velit Lateranensem appellare ea ratione, quia vniuersa fuit Ecclesia Lateranensis Ecclesia Rhenana, vel id scripserit arbitratus, & complacens eorum, qui autem verberant, & amplectuntur, quasi ipsam iudicem accepturi, & dicitur, qui dormientes vni miserunt in manibus suis: verè dormientes, qui cum dormiunt, dicunt ablatum corpus Christi, quos illud D. Augustinus. Sed hæc omnia illorum pace dictaria sunt, & fabulæ, quæ ex dictis supra cap. 50. falsitatis apertissimè redarguuntur. quomodo enim potuit Honorius ante pontificatum monasterij Rhenani canonicus fuisse, qui ad Cardinalatum euectus fuerat, priusquam prima fundamenta Canonice Rhenanæ ponerentur? cuius primus Prior Guido nomine anno 1173. adhuc in viuis erat, cuius antiquitatis ante ann. 1136. nullum authenticum testimonium ostensum fuit, sed nec proferri potest. Quocirca minus etiam consultè, mea sententia egerunt, qui vt eundem Honorium Secundum Rhenanæ Canonice adiudicarent, Ciaconij librum corruperunt, folia aufequentes, in quibus autor de illius canonice professione in monasterio Lateranensi testatur, & alia supponentes, quibus Rhenanæ Canonice adscribitur. vt videas eundem autorem eodem anno, & loco, ab eodem typographo duplici vultu editum, quod etiam in vita Lucij II. & B. Guarini Episcopi Cardinalis factum inuenitur.*

Innocentius Secundus, antea Dominus Gregorius, ex familia de Papareijs Translyberina, nunc de Mattheis vocata, canonicus regularis monasterij Lateranensis, ab Vrbano II. in numerum Cardinalium cooptatus, & anno 1130. Pontifex renunciatus. Onuphrius in Vrbano II. & Innocentio II. & lib. 1. de Ecclesia Lateran. c. 7. & lib. 2. c. 3. & in lib. de Septem Vrbis Ecclesijs, Sigonius de Regno Italia lib. 11. sub anno 1130. Ciaconius in Vrbano II. & Innocentio II. Laertius Cherubinus in Bullario. Ioannes Baptista de Cauallerijs in lib. de Pontificum Imaginibus. Hic Cardinalis Baronius tom. 12. sub anno 1130. Monachum Ordinis D. Benedicti ex monasterio Lateranensi Sanctorum Ioannis Baptistæ, & Euangelistæ, atque Pancratij dicti ordinis assumptum contendit, nixus testimonio cuiusdam scripturæ in Archivo S. Prædixis repertæ. quod esse non potest, quia ex tempore Alexandri Secundi vsq; ad Bonifacium VIII. monasterium Sanctorum

Ioannis

Ioannis Baptista, & Euangelista constat fuisse canonicorum regularium, non monachorum. & quamquam temporibus Ioannis III. & Gregorij Tertij D. Benedicti monachi monasterium SS. Ioannis Baptista, & Euangelista apud Ecclesiam Lateranensem obtinissent: tamen aliquot seculis ante Alexandrum Secundum loco excesserat, nec illorum vlla profusus in Lateranensis Ecclesie monumentis recordatio habetur, vt Onuphrius, qui Lateranense cartophilacium scrutatus est, testatur. fuisse vero temporibus Alexandri II. monasterium Lateranense SS. Ioannis Baptista, & Euangelista non monachorum, sed canonicorum, habes ex priuilegio Anastasij IV. Ioanni Priori, & illius fratribus canonicis Ecclesie Lateranensis, ad exemplar alterius ab Alexandro II. Priori, & canonicis dictae Ecclesie Lateranensis factum: nam priuilegium sic incipit: *Anastasius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filiis Ioanni Priori Sacrosanctae Patriarchie Basilicae Saluatoris Domini, quae Constantiniana vocatur, priori, Ioanni Baptista, ac Ioanni Euangelista, eiusque fratribus canonicis, tam praesentibus, quam futuris regularem vitam professis in perpetuum. Et infra: Expropter vobis in Domino filijs Ecclesiam ipsam, in qua diuino inscipati estis obsequio, ad exemplar praedecessoris nostri beati memoriae Alexandri II. apostolicae Sedis praerogative communitur. In primo siquidem statueret, vt ordo canonicus, qui secundum Deum. & B. Augustini regulam ibi institutus, perpetuo ibidem temporibus inuisibiliter obseruetur, quam veritatem confirmat Paschalis II. priuilegium Rocio Priori, & canonicis Lateranensibus factum anno 1106. quod in Bullario nuper edito per Laetium Cherubinum legitur, in quo cum totius parochiae Lateranensis fines describantur, Ecclesiae, Monasteria, & Hospitalia intra dictam parochiam existentia, vel illi coherentia, istius monasterij Ordinis monachorum D. Benedicti nulla profusus mentio habetur.*

Multo autem minus veritati consentaneum, quin potius famulosum, quod Mozzagrugnus lib. 4. de Rebus gestis canonicorum regularium fol. 23. pag. 1. his verbis narrat: *Anno 1136. Innocentius II. Romanus, antea vocatus D. Gregorius canonicus regularis eiusdem ordinis canonicus in monasterio ipso Rhenensi, ac S. Potentianae de Vrbe vnto, vbi canon. & canonicum habitum suscepit sub Adriano IV. vt in Bulla praefati Pontificis sub Dat. Romae apud S. Petrum 6. Calend. Aprilis 1154. vt supra, dum esset Bononiae causa studij, ad summum apicem ascendit dignitatem Pontificis. Sedisq. anno 13. mensibus 7. diebus 8. vt in Calendario Rhenano antiquo legitur. Commendatur ibidem eius obitus anno Domini. Incarnationis 1143. Hic vero Pontifex 14. mens. Septembri sepultus est in Laterano, in concha apostolica, vno opere sculpta. De hoc item mendose P. nuinus, quod fuerit canonicus regularis Lateranensis: fuit quidem Romanus de Regione Transiberina, familia de Papa, vel de Paparesis vocata &c. Haec ille, quis vniquam talia monstra vidit, vel*

paradoxa audiuit? primo inquit anno 1136. Innocentium Secundum euectum ad pontificatum. Sed hoc incuriae Typographorum indulgentius pro an. 1139. ponentium 1136. Secundo subdit, Innocentium II. antea Gregorium de Papa vocatum, fuisse canonicum regularem in monasterio Rhenensi, & S. Potentianae de vrbe vnto, vt habetur ex Bulla praefati Pontificis data 6. Calend. Aprilis 1154. optimo profecto, peroptime. Innocentius II. ab Vrbanò I. factus est Diaconus Cardinalis, qui Vrbanus anno 1099. ex hac vita migravit: & tamen canonicus regularis factus fuit, & canonicum habitum suscepit sub Adriano IV. anno 1154. Rursus Innocentius Secundus anno 1130. Pontifex est renunciatus: Ecclesia vero S. Potentianae de Vrbe non ante annum 1154. vt ille fatetur, aut 1155. vt est rei veritas, monasterio Rhenano fuit vnita, quod ex literis vniuersi patet: & tamen ipse Innocentius Secundus fuit ante pontificatum canonicus regularis in monasterio Rhenano, ac S. Potentianae de Vrbe vnto. Rursus Adrianus IV. non ante mensis Decembris anni 1154. ad pontificatum est euectus: & tamen inquit Mozzagrugnus, illum eo anno dedisse literas Apostolicas 6. Calend. Aprilis, ex quibus literis dicit haberi, dictum Innocentium Secundum fuisse habitum canonicorum regularium sub eodem Adriano Quarto. Sed ad vltiora pergamus, Tertio dicit Innocentium II. qui ante annos 30. per Vrbano Secundum Cardinalis fuerat effectus, assumptum ad pontificatum esse Bononiae causa studij. Quarto cum constet apud omnes, Innocentium III. Romae Pontificem contra Anaetum Antipapam creatum, Roma statim aufugisse, & in Gallias contendisse, ille iuuenem fingit, Bononiae studij literarum incumbentem, qui Pontifex renunciatus, ad Urbem fuerit reuocatus: & haec ex antiquo Calendario Rhenano se deprompsisse fatetur. Iam videas, quam fidem illi Calendario, ex quo plurima depromit, valde adhibere. Caterum crediderim, in illo Calendario, in quo solum nomina defunctorum describi consueverant, nihil istorum profusus haberi. Redarguit quoque confidenter Panuinius, quod mendose Innocentium II. inter canonicos Lateranenses censuerit, cum potius Rhenensi canonicus adscribere deberet: qui tamen multis annis antea Cardinalis fuerat, quam dictae canonicae prima iacerentur fundamenta. Demum cum dixerit, eundem Innocentium II. fuisse Romanum de Regione Transiberina ex familia clarissima de Paparesis, pagina statim sequente de Lucio II. loquens, subdit: *Max vero, vt Innocentius I. I. Frangipanes ex parte Romanorum nobilitatis, immo de Regione Transiberina, qui a Paschali II. fuerat Diaconus Cardinalis creatus. adeo quod secundum istum diligentissimum, & xque fidelissimum historicum familia de Paparesis Romana*

Transiberina eadem est cum familia de Frangipanes, etque similiter inter Transiberinos censenda erit, quod an verum sit, nullus, qui transierit condò Romae fuerit, nescit.

Vltimo Secundo patria Bononiensis, ex nobilitate familia de Caccianemoris, Gerardus antea canonicus regularis congregacionis S. Frigidiani Lucensis, presbyter Cardinalis. Crucis in Ierusalem ab Honorio Secundo creatus, qui monasterium dictae Ecclesiae totum occupauit, & vt ibidem canonica institutio iugiter permaneret, ad pontificatum euectus statuit, vt presbyter Cardinalis dictae Ecclesiae titularis esset: & gremio congregacionis S. Frigidiani Lateranensis. Volaterranus lib. 21. Ioan. de Nigrantibus Catalogo, Boronius tomo 12. sub anno 1144. Onuphrius in Chronico, & in Honorio Secundo Innocentio Secundo, & Lucio Secundo lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 2. & 3. & 4. cap. 11. & in lib. de Septem Vrbs Ecclesijs. pag. 112. de Regno Italiae sub anno 1144. Crucis in vita Calisti Secundi, & Lucij Secundi Ioan. Baptista de Cavalarijs. reclamante eodem Baptila Signio lib. 2. de canonicis. & Iulio Mozzagrugno lib. 4. fol. 24. pag. 1. dicit, illum mendacissime Onuphrium ad hanc congregacionem S. Frigidiani Lucensis, & presbyteri ex Annalibus monasterij S. Saluatoris Bononiensis, & li. 8. fol. 74. pag. 1. vbi cardinalem Philippum in Chronica lib. 4. cap. 1. lib. 2. Lucium Secundum primum fuisse canonicum monasterij sanctae Crucis in Ierusalem, & in ipsa Ecclesia Cardinalem presbyterum: & sequitur illud collegium eligebat Cardinalem vel de seipso, vel de monasterio S. Frigidiani, vt constat ex priuilegio Alexandri III. non esse solum contendit tum ad hominem, tum Alexander III. longe post Lucium Secundum assumptus fuerit, tum secundum rei veritatem, & praecipue grauisis autoribus praeter Chronicon, & Calendarium Rhenanum, quod iam Rhenensi canonicis adscribunt. Qui canonicus Rhenanus inane sibi, & suis canonicis, tum ad hominem, tum secundum retinenda quidem, quia si Alexander III. priuilegium antea legisset, vt debuerat, vidisset, in eo priuilegium Alexandri III. ad exemplar illius Lucij II. concessum, vt formalia illius verba sunt. Secundum autem veritatem quia si Lucius II. monasterio sanctae Crucis ipsauro statum, nisi de illius collegio, vel de congregacione S. Frigidiani sumeretur, argumentum euidens est, illum non de Rhenana congregacione, quae vt dixi, ante illius Cardinalatum notandum erat fundata, sed de Frigidiana congregacione fuisse. Vero namque consentaneum

Translyberina eadem est cum familia de Frigidiana vocata, eaque similiter inter Translyberinas censenda erit, quod an verum sit, nullus, qui scelerat secundò Romæ fuerit, nescit.

Vetus Secundus, patria Bononiensis, ex nobili familia de Caccianemoris, Gerardus antea nuncupatus, ex canonico regulari congregationis S. Frigidiani Lucensis, presbyter Cardinalis S. Crucis in Ierusalem ab Honorio Secundo creatus, qui monasterium dictæ Ecclesiæ totum inlauravit, & vt ibidem canonica institutio iugiter permaneret, ad pontificatum euectus statuit, vt presbyter Cardinalis dictæ Ecclesiæ titularis non nisi de gremio congregationis S. Frigidiani sumeretur. Volaterranus lib. 21. Ioan. de Nigraualle in Catalogo. Baronius tomo 12. sub anno 1144. Onuphrius in Chronico, & in Honorio Secundo Innocentio Secundo, & Lucio Secundo, & lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 2. & 3. & lib. 3. cap. 15. & in lib. de Septem Vrbis Ecclesijs. Sigonius lib. 2. de Regno Italiae sub anno 1144. Ciaconius in vita Calisti Secundi, & Lucij Secundi Ioan. Baptista de Cauallerijs. reclamantibus e contrario Baptista Signio lib. 2. de canonicis cap. 7. & Iosepho Mozzagrugno lib. 4. fol. 24. pag. 1. vbi dicit, illum mendacissimè Onuphrium adscribere congregationi S. Frigidiani Lucensis, vt patere potest ex Annalibus monasterij S. Salsatoris Bononiensis, & li. 2. fol. 54. pag. 1. vbi carpit Ioannem Philippum in Chronica lib. 4. cap. 4. scribentem, Lucium Secundum primum fuisse canonicum monasterij sanctæ Crucis in Ierusalem, & in ipsa Ecclesia Cardinalem presbyterum: siquidem illud collegium eligebat Cardinalem vel de seipsis, vel de monasterio S. Frigidiani, vt constat ex priuilegio Alexandri III. quod esse falsum contendit tum ad hominem, cum Alexander III. longè post Lucium Secundum assumptus fuerit, tum secundum rei veritatem, repugnantibus grauissimis autoribus præter Chronicam, & Calendarium Rhenanum, qui illum Rhenensi canonice adscribunt. Qui tamen de canonicis Rhenanis inaniter sibi, & suis blandiens, tum ad hominem, tum secundum rei veritatem à scopo plurimum aberrat. & ad hominem quidem, quia si Alexandri III. priuilegium attente legisset, vt debuerat, vidisset, in eo heri mentionem alterius priuilegij ipsius Lucij III. & priuilegij Alexandri III. ad exemplar illius Lucij II. concessum, vt formalia illius verba sonant. Secundum autem veritatem quia si Lucius II. monasterio sanctæ Crucis inlaurato statuit, vt nullus in presbyterum Cardinalem dictæ Ecclesiæ, nisi de illius collegio, vel de congregatione S. Frigidiani sumeretur, argumentum euident est, illum non de Rhenana congregatione, quæ vt dixi, ante illius Cardinalatum nondum erat fundata, sed de Frigidiana sumptum fuisse. Vero namque consentaneum

est, si de Rhenana extitisset, illum suam congregationem potius, quam alienam decoraturum. Et hinc etiam vides, vt ex alijs multis, quid veritatis ex Annalibus, & Chronicis Saluatorienfibus haurire possis.

Anastasio IV. Romanus, Benedicti filius, de Suburra, antea Conradus ex canonico regulari, & Abbate sancti Rufi apud Valentiam (rectius apud Auenionem) S. R. E. Cardinalis Episcopus Sabinus ab Honorio II. creatus. Onuphrius in Honorio II. & Anastasio IV. & sub anno 1153. & lib. 1. de Ecclesia Lateranensi c. 7. Sigonius lib. 12. de Regno Italiae sub anno 1153. Ciaconius in Honorio II. & Anastasio IV. Ioan. de Nigraualle in catalogo Pontificum. Laertius Cherubinus in Bullario Ioan. Baptista de Cauallerijs, & chronice congregationis S. Rufi ab illius R. euerendiss. Abbate Generali Romam ad me transmissæ.

Adrianus IV. natione Anglus, antea Nicolaus Habstragus nuncupatus, primum clericus in Ecclesia S. Iacobi de Maglorio Magalonensis diocesis in Gallijs, postea canonicus regularis, & Abbas S. Rufi, ab Eugenio III. Cardinalis Episcopus Albanus creatus. Onuphrius in Eugenio IV. & Adriano IV. S. Antonia in 2. p. Hist. tit. 17. c. 1. §. 9. ex Ioanne Salisbericensi eiusdem Adriani familiari, Sigonius lib. 12. de Regno Italiae sub anno 1154. Ciaconius in Eugenio III. & Adriano IV. Ioannes Pitius in libro de Scriptoribus Anglicanis. Ioannes Baptista de Cauallerijs. vnde habes, quo Titthemij, & aliorum quorundam errorem corrigas, qui illum inter D. Benedicti monachos recensent, vel ordini Cisterciensium adscribunt, cum pateat S. Rufi Abbatiam, licet ex vrbe Auenionensi Valentiam translata, nunquam vsque in hanc diem canonicum institutum deferuisset.

Alexander III. antea D. Rolandus Paparo, vel de Bendinellis, patria Senensis ex canonico regulari Lateranensi S. R. E. Bibliothecarius, & Cancellarius, & diaconus Cardinalis, postea presbyter Cardinalis tituli S. Marci ab Eugenio III. creatus. Onuphrius de Romanis Pontificibus in Eugenio Tertio, & Alexandro Tertio, & lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 3. & in libello de Septem Vrbis Ecclesijs. Volaterranus, & Ioan. de Nigraualle locis citatis. Sigonius lib. 13. de Regno Italiae sub anno 1159. Ciaconius in Eugenio Tertio, & Alexandro Tertio. Laertius Cherubinus in Bullario. Ioannes Baptista de Cauallerijs lib. allegato: quem tamen Onuphrius, & Laertius, & alij non ex familia de Bendinellis, sed de Paparonis, patre Raynerio genitum affirmant. Ceterum idem Onuphrius in chronico addito ad Platinam, ex familia de Bendinellis ortum fateatur, fuerat antea clericus Pisanus, sed ab Eugenio Romam accersitus, in Lateranensi Ecclesia canonicus fuit constitutus.

Innocen-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Innocentius Tertius, patet Anagninus, antea D. Lotharius ex clarissima familia de Comitibus Signis, ab incunte ætate factus canonicus Lateranensis, missus deinde Parisios ad studia litterarum, vir magnæ probitatis, & eruditionis factus, à Cælestino Tertio diaconus Cardinalis sanctorum Sergij, & Bacchi creatus. Onuphrius in lib. de Romanis Pontificibus in Cælestino III. & Innocentio III. & lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 3. & in lib. de Septem Vrbis Ecclesijs. Volaterranus, & Ioannes de Nigraualle, Sigonius de Regno Italiæ lib. 1. f. sub anno 1198. Ciaconius in Innocentio III. Laërtius Cherubinus in Bullario. & Ioannes Baptista de Caualerijs in lib. de Imaginibus Pontificum. Hunc D. Petri canonicum nuper scriptis eruditissimus Abrahamus Bzouius in continuatione Annalium Baronij tomo 13. in principio, ex quibusdam scripturis ab Ecclesia Auenionensi acceptis. Verum cui magis credendum, an Onuphrio, qui Lateranensis Ecclesiæ nomina iustitit, Ioanni de Nigraualle, qui fuit Apostolicus Bibliothecarius, Volaterrano scriptori erudito, & in Romana Curia optimè versato, Sigonio etiam, & Ciaconio, an vni scripturæ ex Auenionensibus cartophilaicjs acceptæ, legentes confiderent. Eundem Iosephus Mozzagrugnus ex suis Calendarijs, & Annalibus Saluatoriensibus inter canonicos S. Mariz de Rheno siue S. Potentianæ de Vrbe canonice S. Mariz de Rheno vniuersè numerat: *Quem ignorauit, inquit, Panninus, cuius ordinis esset. Vtrum autem Panninus ignorauerit, cuius ordinis esset, videri potest in locis proximè allegatis. Sed huic auctori soli Annales Saluatoriensis contra omnes alios auctores, & sæpius contra veritatem sapiunt. Et fortè quia in Calendario defunctorum notatum inuenit Innocentio III. illum ex monasterio Rhenoano, vel S. Potentianæ defunctorum crediti: non aduertens, in eo Calendario alios etiam canonicos regulares eiusdem antiqui instituti, non illius, quod nunc ibi viget, præter Rhenoanos scriptos fuisse, vt supra lib. 2. fuit notatum.*

Honorius III. Romanus, antea D. Cencius ex familia clarissima de Sabellis, Aymerici filius à teneris annis Lateranensi monasterio oblatus, ibiq; educatus, & canonicus factus, à Cælestino Tertio diaconus Cardinalis S. Luciz in Orphea, & Camerarius creatus, & ab Innocentio Tertio presbyter Cardinalis SS. Ioannis & Pauli. Onuphrius in lib. de Romanis Pontificibus in Cælestino Tertio, Innocentio Tertio, & Honorio Tertio, & lib. 2. de Ecclesia Lateranensi cap. 2. & 3. vbi dicit, Honorium statim ad Pontificatum euectum suo monasterio Lateranensi grati animi causa in signe priuilegium contulisse, anno primo sui Pontificatus datum anno 1216. quarto Idus Nouemb. Indictione quinta, per manum Raynerij Prioris S. Frigidiani, quod factur se le-

gisse, illudq; in registris Bibliothecæ Vaticanæ seruari. Raphael Volaterranus lib. 21. Laërtius Cherubinus in Bullario. Ioannes Baptista de Caualerijs eodem libro de Imaginibus, siue Iconibus Romanorum Pontificum, ex Aldi Mantuij, & Onuphrij elogijs collecto.

Non desunt etiam, qui Vrbanum III. nostrò Ordini non immeritò adscribant, ex quibus Ioannes Mauburnus in Venatorio lib. 2. cap. 14. ex Seuerino Calco in quadam epistola ad D. Ioannem Cribellum S. Petri de Vimo Regularem Præpositum, inter cetera scribente: *Tu honoris canonicorum regularium magnanimum semper, & inuictissimum te defensorum prestisti, quam re Vrbanus Tertij Pontificis Maximi imitatore, sicutiq; esse præsert, qui de Cribellorum antiquissima, & nobilissima stirpe traxit originem. Is pro sui Ordinis canonicorum deuotione, & obseruantia multa apud Mediolanum crexisset monasteria dicitur, inter qua illud præstantissimum est, in quo vniuersè Rectores præfides, quamquam nec Onuphrius, neque alij recentiores Regularis illius professionis meminerint, sed solum dicant, illum ex Archidiacono Mediolanensi presbyterum Cardinalem, & Archiepiscopum Mediolanensem factum. sed potuit fuisse canonicus aliquis Ecclesiæ regularis Mediolanensis, & quidam coniectari licet sanctæ Mariz Crescentiacis, & inde ad Mediolanensem Archidiaconatum assumptus, sicut Lambertus de Fagnano, qui fuit Honorius II. ex canonico Lateranensi ad Archidiaconatū Bononiensem fuerat assumptus. Præter quod ipsa quoque Mediolanensis Metropolitanæ olim regularis erat, vt lib. 2. c. 26. diximus. Hoc certum. Vrbanū III. duas inter alias insignes preposituras canonicorum regularium in suis alodijs paternis fundasse, & de proprijs bonis patrimonialibus dotasse: alteram S. Petri ad Vlmū proximè memoratam: alteram S. Georgij de Brinate, quam congregationi S. Mariz de Crescentiaco donauit, quæque modo nostræ congregationi Lateranensi cum suo capite est vnita, ambobus olim diuitijs affluentes, & habentes pro singulis redditus, decem millium aureorum.*

Cælestinus quoque II. huius nominis eidem Ordini canonico probabiliter adscribi potest, si vera sunt, quæ de illo traduntur à nonnullis, Tiphernatensis Ecclesiæ S. Floridi clericum illum fuisse, sacris ordinibus ibidem initiatum, quod testatur Ciaconius in Cælestino Secundo, confirmantque priuilegia, & dona eidem Ecclesiæ ab illo Pontifice renunciatò facta, quæ nunc exstant.

CAPVT

CAPVT QVINQVAGESIMVM TERTIVM.

De Sacrosanctæ Romane Ecclesiæ Cardinalibus, Bibliothecarijs, Cancellarijs, & Vicecancellarijs ex ordine canonicorum regularium, præsertim ex Lateranensi Congregatione assumptis.

Estis est Volaterranus lib. 21 superius etiam allegato, Cardinales S. R. E. numero trecentos ex ordine canonicorum regularium assumptos, quod ne mirum alicui, vel minus credibile forsan videatur, recogitatio omnia debet, in Sacrosanctæ Lateranensis Ecclesiæ, quæ omnium Ecclesiarum principum mater est, canonicorum regularium inflatum per annos octingentos, & amplius floruisse. Illa Pontifices Romanos quinque supra præfatos accepit, vt capite proximè præcedenti notauimus. Illud etiam recolere oportebit, quod à dicto fuit, duos Cardinales S. Crucis Hierusalem, & S. Mariz nouæ titulos Decretalium scriptum sepius innotatis, non nisi canonicorum regularium per multos annos confecti fore: neque tandem ipsius Ordinis canonici amiratores, qui maiorem partem Ecclesiarum Hospitalium, Metropolitanarum, & Cathedralium olim tenebat. vtriusq; dicti ordinis collectionem missa facimus. Licet verò proponendum non sit, omnium Cardinalium, qui ex huius ordine sunt assumpti, catalogum exactū, utrumque hic loci describere, quod nec ante præfata reuelatione arbitramur, cum nec illi, qui Romanorum Pontificum data opera catalogum susceperunt, ante Leonem IX. scribamur notauerint. vt nihilominus nostrū quædam præfatum etiam in hac parte nullatenus abesse conabimur de multis saltem aliquos, quæ probatis autoribus, vetustissq; familiarum monumentis collectos, præsertim ex Onuphrio, Ciaconio, & ex calendario antiquo canonice Romanæ apud Bononiam, cuius meminerunt Baytilla Signius, & Iosephus Mozzagrugnus in suis libris de canonicis regularibus, cum abusu, & admixtione multorum

lib. III.